

Advies

Vlaamse Sportraad

6 oktober 2016

Advies bij het Globaal Sportinfrastructuurplan Vlaanderen

Op 26 september 2016 ontving de Vlaamse Sportraad van het kabinet van Vlaams minister van Sport Philippe Muyters de vraag om advies te verlenen bij het Globaal Sportinfrastructuurplan Vlaanderen.

Op de plenaire vergadering van 26 september 2016 nodigde de Vlaamse Sportraad Karolien De Sadeleer (raadgever kabinet van minister Muyters) en Diederik Van Briel (afdelingshoofd Infrastructuur en Logistiek Sport Vlaanderen) uit om toelichting te geven bij de teksten. Het advies werd definitief goedgekeurd op 6 oktober 2016.

Advies

De Vlaamse Sportraad formuleerde bij het lezen van het plan enkele bemerkingen: een paar algemene opmerkingen en daarna enkele opmerkingen en suggesties gerangschikt per krachtlijn.

ALGEMENE OPMERKINGEN

De realisatie van een Vlaamse Sportinfrastructuurplan

De Vlaamse Sportraad is verheugd dat dat er een Globaal Sportinfrastructuurplan werd uitgewerkt. De Vlaamse Sportraad is reeds jaren vragende partij voor een beleidsdocument met een visie op sportinfrastructuur in Vlaanderen. Het is erg positief voor de sportsector dat er (eindelijk) komaf wordt gemaakt met de adhoc-oproepen en dat dergelijke oproepen voor de bouw of renovatie van sportinfrastructuur voortaan decretaal verankerd worden. Het plan is een solide basis om de komende jaren op verder te werken.

Een open visie en een ruim kader

Het Globaal Sportinfrastructuurplan schept een ruim kader waarin enkele krijtlijnen worden uitgetekend, bijvoorbeeld de beleidskeuze om vanuit Vlaanderen bovenlokale sportinfrastructuur en topsportinfrastructuur financieel te ondersteunen. Daarbij dient voor de steden en gemeenten beseft te worden dat er een duidelijke beleidskeuze is om vanuit Vlaanderen geen financiële ondersteuning van lokale sportinfrastructuur meer te verlenen.

Op het eerste gezicht kan het plan worden beschouwd als een document dat weinig sturing inhoudt en vooral wil inspelen op de vragen uit het veld. Op het vlak van bovenlokale sportinfrastructuur worden bijvoorbeeld geen specifieke keuzes gemaakt (bv. keuze voor bepaalde sporttakken, stimulering van bepaalde infrastructuurprojecten in locatie X), maar wordt een kader voorzien

waarbij indieners projecten jaarlijks kunnen indienen. Er worden evenmin strategische prioriteiten aangeduid op basis van de behoefte-screening in de studie van WES-KULeuven¹.

Anderzijds vindt de Vlaamse Sportraad het positief dat er geen voorafnames worden gemaakt voor de toekomst. In het geval van bovenlokale sportinfrastructuur is het goed dat er open oproepen worden georganiseerd en dat elk project op zich zal worden beoordeeld.

Het financiële totaalplaatje

De Vlaamse Sportraad is tevreden dat Vlaanderen middelen zal voorzien om te investeren in de bouw of renovatie van bovenlokale – of topsportinfrastructuur.

Toch heerst de vrees dat de voorgestelde subsidie-instrumenten (jaarlijks 5 miljoen euro voor bovenlokale sportinfrastructuur en per olympiade 10 miljoen voor topsportinfrastructuur) totaal niet zullen volstaan. In verhouding met de Vlaamse investeringen voor bijvoorbeeld de aanleg van wegen, gaat het hier om beperkte bedragen. De Vlaamse overheid biedt weliswaar een duwtje in de rug, maar investeringen in sportinfrastructuur zullen een grote uitdaging blijven en verdienen meer budgettaire prioriteiten.

De Vlaamse Sportraad vreest bijvoorbeeld dat er een reële kans bestaat dat het beschikbare budget niet zal volstaan voor het mogelijk groots aantal ingediende subsidiedossiers of dat projecten substantieel minder ontvangen dan de potentiële steun van 30%.

OPMERKINGEN EN SUGGESTIES PER KRACHTLIJN

Krachtlijn 1. Subsidiëring van bovenlokale sportinfrastructuur

1.1. Subsidie-instrumenten

Bij de subsidiëring van bovenlokale sportinfrastructuur wordt in het Globaal Sportinfrastructuurplan voorgesteld dat Vlaanderen maximum 30% van de subsidies betaalt en dat voor de overige middelen (minimum 70%) er andere partners moeten aangetrokken worden.

De Vlaamse Sportraad stelt echter vast dat het aantrekken van externe partners in de realiteit niet vanzelfsprekend is. Bovendien is het moeilijk om een terugverdieneffect te genereren bij 'gewone' sportinfrastructuur en beschikken de logische partners zoals scholen en scholengemeenschappen zelf over beperkte middelen.

De Vlaamse Sportraad stelt voor om flexibel om te gaan met de 30%-maatregel. Afhankelijk van het dossier en het type sportinfrastructuur, is het misschien beter om net iets meer dan 30% te investeren vanuit Vlaamse zijde.

Specifiek voor de Brusselse context is het positief dat een deel van de middelen geormerkt zijn. Een lid merkt op dat het hanteren van de 30%-regel en een maximum subsidiebedrag van 1 miljoen mogelijk onvoldoende is.

Omdat het decreet pas in werking zal treden vanaf 2018 worden er wellicht geen oproepen gelanceerd in 2017.

De Vlaamse Sportraad vraagt uitdrukkelijk om deze middelen uit het 'overgangsjaar' 2017 niet verloren te laten gaan en ze bij het budget van 2018 toe te voegen.

¹ Zie bijlage 1 - Studie WES, KULeuven en Mulierinstituut: Steeland, Scheerder, Vanden Broucke, Claes, Hoekman en van der Poel (2016). *Naar een globaal Sportinfrastructuurplan in Vlaanderen. Onderzoek naar behoeften inzake sportinfrastructuur, ontwikkelen van een strategische visie en aanreiken van beleidsaanbevelingen.*

1.2. Beoordelingscriteria

De Vlaamse Sportraad vraagt om bij de beoordeling van projecten ook aandacht te schenken aan billijke toegangsprijzen en de context van de dossiers (bv. de 'bovenlokale uitstraling' binnen een kleine gemeente is anders dan bij een centrumstad). De Vlaamse Sportraad verwijst in het kader van de beoordeling van de dossiers naar de aanbevelingen in recente adviezen over projectoproepen sportinfrastructuur.²

1.3. Van provincies ... naar Vlaanderen

De Vlaamse Sportraad stelt vast dat het Globaal Sportinfrastructuurplan niet verwijst naar de bijkomende taak voor Sport Vlaanderen wat betreft de subsidiëring van bovenlokale/regionale sportinfrastructuur.

Vandaag wordt er ook door de provincies geïnvesteerd in bovenlokale of regionale sportinfrastructuur. Door het verdwijnen van de bevoegdheden van de provincies op het vlak van sport, zal deze taak in de toekomst door Sport Vlaanderen worden uitgevoerd.

Momenteel ondersteunen de provincies infrastructuurprojecten die eerder op regionaal vlak van belang zijn. Binnenkort is het best mogelijk dat dergelijke projecten niet de 'hoge(re)' lat van Vlaanderen zullen halen (bijvoorbeeld omdat ze de minimum investeringsnorm van 500.000 euro niet overschrijden).

De Vlaamse Sportraad waarschuwt dat dergelijke projecten uit de boot dreigen te vallen en vraagt dat er voor dit type van sportinfrastructuur een gepaste oplossing wordt gezocht.

1.4. Voetbalstadions in Vlaanderen

In het verleden werd door Vlaanderen ook geïnvesteerd in de bouw of renovatie van voetbalstadions. De Vlaamse Sportraad vraagt zich af wat de huidige visie is rond het investeren in Vlaamse voetbalstadions. Is het in de toekomst bijvoorbeeld mogelijk dat dossiers over voetbalstadions in aanmerking komen bij de oproep van bovenlokale projecten?

De Vlaamse Sportraad vraagt ook specifieke aandacht voor de problematiek rond het geplande nationale voetbalstadion in Grimbergen.

1.5. Technische opmerking

De Vlaamse Sportraad stelt voor om de paragraaf op pagina 15 bij het hoofdstuk 'Bovenlokale sportinfrastructuur in de Brusselse context' licht aan te passen:

“De vraag stelt zich welke rol de Vlaamse overheid moet opnemen met betrekking tot sportinfrastructuur in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. In de Brusselse context zijn immers meerdere institutionele actoren actief. Sport is in principe een gemeenschapsbevoegdheid, maar de 6e staatshervorming wees ook aan het Brussels Hoofdstedelijk Gewest een bevoegdheid toe op het vlak van sportinfrastructuur. Die bevoegdheid is afgebakend tot de subsidiëring van gemeentelijke sportinfrastructuur. Daardoor zijn op het vlak van subsidiëring van Brusselse gemeenten zowel het Brussels Hoofdstedelijk Gewest als de Franse en de Vlaamse gemeenschap bevoegd. De gemeenschappen kunnen zowel gemeentelijk, private als schoolsportinfrastructuur subsidiëren. De Vlaamse overheid kan dus via de Vlaamse

² De Vlaamse Sportraad maakte eerder opmerkingen wat betreft het beoordelen van infrastructuurdossiers bij projectoproepen, zie bv. Advies bij projectoproep naschools openstellen schoolinfrastructuur (3 mei 2016); Advies bij tweede projectoproep zwembaden (29 april 2016); Advies bij eerste projectoproep voor subsidiëring van zwembaden (12 maart 2015).

Gemeenschapscommissie bovenlokale sportinfrastructuur stimuleren bij Brusselse gemeenten, scholen en private instanties. De structurele oproepen voor subsidiëring van bovenlokale sportinfrastructuur kunnen dus opengesteld worden voor projecten op het Brusselse grondgebied die worden ingediend door de Vlaamse Gemeenschapscommissie.”

Krachtlijn 2. Realisatie topsportinfrastructuur: timing

De Vlaamse Sportraad stelt vast dat de vooropgestelde timing voor de oproepen van topsportinfrastructuur (1 oproep per olympiade) veel te krap is voor de komende olympiade. Voor dergelijke grote infrastructuurprojecten moet immers minstens 4 à 5 jaar realisatietijd gerekend worden. Bovendien moeten indieners ook voldoende tijd krijgen om een dossier voor te bereiden en in te dienen.

Krachtlijn 3. Evaluatie centra van Sport Vlaanderen

De Vlaamse Sportraad kijkt uit naar de evaluatie-oefening van de centra van Sport Vlaanderen en gaat akkoord met het voorstel in het Globaal Sportinfrastructuurplan: de toetsing volgens vier prioritaire functies en plan van aanpak.

De Vlaamse Sportraad vraagt om bij de evaluatie van de centra niet enkel te kijken naar de draagkracht van Vlaanderen, maar om ook rekening te houden met de context van de naburige steden en gemeenten. Als er bepaalde functies in een centrum worden beëindigd of wanneer een centrum volledig wordt gesloten, heeft dit immers een grote impact op de omgeving.

In het geval van een exit-scenario van een centrum van Sport Vlaanderen, moet er volgens de Vlaamse Sportraad gezocht worden naar een duurzame oplossing waarbij de sportieve focus van het centrum wordt behouden.

Uit de toelichting van het kabinet en de administratie blijkt dat er ook openheid is om nieuwe centra Sport Vlaanderen te realiseren. Een lid vraagt om de mogelijkheden te onderzoeken voor een centrum Sport Vlaanderen in Brussel (in samenwerking met de Vlaamse Gemeenschapscommissie) en verwijst daarbij naar bijlage 3 ‘Nota Sportinfrastructuur VGC’ en het Regeerakkoord van de Vlaamse Regering 2014-2019³).

De Vlaamse Sportraad vraagt om het dossier van de centra van Sport Vlaanderen opnieuw voor te leggen op het moment dat er concrete beleidskeuzes zullen gemaakt over de toekomst van elk centrum.

Krachtlijn 4. Faciliteren van kennis: duidelijke afspraken

De Vlaamse Sportraad is tevreden met de oprichting van het adviesloket sportinfrastructuur binnen Sport Vlaanderen.

Volgens de toelichting op de vergadering van de Vlaamse Sportraad zal het adviesloket binnen Sport Vlaanderen deel uitmaken van de afdeling infrastructuur. Het zou goed zijn mocht dit adviesloket niet helemaal losstaan van het Kennis- en Informatiecentrum Sport (KICS).

³ Regeerakkoord van de Vlaamse Regering 2014-2019, p.16: “We onderzoeken de mogelijkheid van het oprichten van een Vlaams sportcentrum in Brussel.”

De Vlaamse Sportraad vraagt aan Sport Vlaanderen om duidelijke afspraken te maken met het Vlaams Instituut voor Sportbeheer en recreatiebeleid (ISB) en de Vlaamse Sportfederatie (VSF). Dubbel werk en onduidelijkheid in de sportsector moet vermeden worden.

Krachtlijn 5. Faciliteren van de financiering van sportinfrastructuur

De Vlaamse Sportraad is tevreden dat er eindelijk werk gemaakt wordt van ondersteuning voor o.a. sportclubs (en federaties) die willen investeren in sportinfrastructuur, maar problemen hebben op basis van de borgstelling.

Krachtlijn 6. Sportvriendelijke leefomgeving

De Vlaamse Sportraad meent dat de zesde krachtlijn 'streven naar openstelling van bestaande sportinfrastructuur en optimale benutting van open ruimte' ambitieuzer mag worden ingevuld.

In domeinen zoals onderwijs en ruimtelijke ordening moet het stimuleren van een sportvriendelijke leefomgeving vanzelfsprekend worden. De sportsector moet daarvoor streven naar nauwere contacten in deze domeinen en actief betrokken zijn bij de opstart van nieuwe (bouw-)initiatieven en projecten. Deze mentaliteitswijziging moet plaatsvinden op alle niveaus: van lokaal (bijvoorbeeld een dienst stadplanning die steeds uitgaat van beweegvriendelijke omgeving) tot op het Vlaamse niveau (bv. afspraken binnen de Vlaamse Regering met de ministers van onderwijs, welzijn en toerisme). De sportsector moet daarbij optreden als een ambassadeur die actief de andere sectoren opzoekt.

De leden stellen ook voor om de mogelijkheden van sport en spel in de openbare ruimte te stimuleren: bv. het aanleggen van fit-o-meters in de stad; ontwikkeling van routepaden door de dienst sportpromotie, etc.

Samengevat

De Vlaamse Sportraad geeft een positief advies aan het Globaal Sportinfrastructuurplan Vlaanderen. De leden zijn verheugd dat er (eindelijk) een duidelijk beleidsdocument bestaat met een visie op sportinfrastructuur in Vlaanderen. Met dit plan wil Vlaanderen vooral inspelen op de vragen uit de sportsector, voorlopig met eerder een beperkt budget.

De Vlaamse Sportraad geeft een aantal opmerkingen en suggesties bij een aantal krachtlijnen in het plan en schuift daarbij enkele aandachtspunten naar voor:

- De Vlaamse Sportraad vraagt uitdrukkelijk om de middelen voor de oproep bovenlokale sportinfrastructuur uit het 'overgangsjaar' 2017 niet verloren te laten gaan en ze bij het budget van 2018 toe te voegen.
- De Vlaamse Sportraad vraagt aan Sport Vlaanderen om: 1. Aandacht te hebben voor het verdwijnen van de provinciale taak inzake het investeren in 'regionale' sportinfrastructuur; en om 2. bij de evaluatie-oefening van de centra van Sport Vlaanderen ook rekening te houden met de volledige context (impact van het centrum op de naburige omgeving).
- De Vlaamse Sportraad meent dat de invulling van de zesde krachtlijn, namelijk het stimuleren van een sportvriendelijke omgeving, ambitieuzer kan worden ingevuld.

Frank Bulcaen, *voorzitter*
Sophie Cools, *ondervoorzitter*
Nai Han Lau, *secretaris*